

F. t. l. vedr. pris-, husleje- og indkomststigninger.

Til §§ 1 og 2.

Lovforslaget indebærer, at der indføres et generelt prisstop for varer, transport- og tjenesteydelser. Udgangspunktet for prisstoppet er den 1. december 1976.

Prisstoppet omfatter ethvert salg, der finder sted som led i en erhvervsvirksomhed, herunder også kooperative foretagender, samt enhver form for transport- og tjenesteydelser.

De den 1. december 1976 gældende priser, er de priser, som den pågældende virksomhed tog ved salg på dette tidspunkt, dog under den forudsætning, at prisenberegningen var i overensstemmelse med avancementloven. Har der ikke fundet salg sted af varen på den nævnte dato, vil det være virksomhedens tilkendegivne pris, der ligger til grund for prisstoppet. I mangel af sådanne prisfastsættelser gælder den pris, som virksomheden inden den 1. december 1976 senest har oppebåret for den pågældende vare. Virksomheder, som ikke har udnyttet muligheder for prisstigninger inden for avancementlovens rammer, eller ikke har udnyttet en dispensation i henhold til loven inden den 1. december 1976 er afskåret fra at effektuere disse prisstigninger i stopperioden.

Såfremt prisen på stopdatoen er ekstraordinær lav, som led i særlige salgsfremmende foranstaltninger, vil prisen dog kunne forhøjes til den pris, som er gældende i den pågældende virksomhed før iværksættelse af de nævnte foranstaltninger.

Som det altid har været gældende i den midlertidige prislovgivning, er det leveringstidspunktet, der er afgørende for hvilken pris, der kan tages. Dette gælder uanset om aftale måtte være indgået på et tidligere tidspunkt.

I de 2 paragraffers stk. 2 modificeres prisstoppet dog således, at der tillades indregning af visse udefra kommende omkostningsstigninger. Herom henvises til de 2 bestemmelsers indhold.

Til § 3.

Denne bestemmelse indebærer, at prisforhøjelser kun kan beregnes efter kostprisprincippet, således at lagerbeholdning skal indgå i priskalkulationen med faktiske udgiftsbeløb efter reglen først købt først forbrugt.

Efter bestemmelsens 2. punktum kan kun omkostningsstigninger, som indtræder efter stopdatoen, indregnes i priserne. Dette betyder at virksomheder, som før stopdatoen har konstateret omkostningsstigninger, men endnu ikke har indregnet dem i priserne, er afskåret fra at indregne disse omkostningsstigninger under stopperioden. Dette princip er en naturlig følge af, at virksomheder, som f. eks. ikke

på stopdagen har forhøjet priserne i henhold til en dispensation fra avancementloven, er afskåret fra at gøre det i stopperioden, jfr. bemærkningerne til paragrafferne 1 og 2. Ved administrationen af prisstoploven af 1974 blev tilsvarende principper lagt til grund ved en fortolkning af loven. Det er fundet naturligt nu at optage derpå sigtende bestemmelser i lovteksten.

Lønstigninger vil ikke kunne indregnes efter §§ 1 og 2, men da lønstigninger er en af de væsentlige årsager til stigninger i omkostninger, er det fundet nødvendigt udtrykkeligt at fremhæve forholdet her.

Til § 4.

Efter denne bestemmelse omfatter prisstoppet såvel for varer som for transport- og tjenesteydelser statens og kommunernes virksomhed.

Til § 5.

Administrationen af lovens kapitel 1 og kontrollen med dets overholdelse foreslås overdraget monopoltilsynet.

Bestemmelsen i stk. 2 svarer til bestemmelser i tidligere midlertidige prislove og er nødvendig af kontrollensyn.

Bestemmelsen i stk. 3 er nødvendiggjort derved, at virksomhederne i modsat fald ville blive stillet gunstigere end under den gældende avancementlov.

Til § 6.

Det har under alle midlertidige prislove været nødvendigt at undtage visse varer og salgsformer fra loven, idet der findes områder, hvor det ikke vil have nogen mening at fastsætte prisstop. Omfanget af meddelte undtagelser har varieret noget fra prislov til prislov. Det forudsættes, at monopoltilsynet ved anvendelse af bemyndigelsen i stk. 1 ikke går videre end under avancementloven, hvor det undtagne område har været ret begrænset.

Første led i bestemmelsen i stk. 2 giver mulighed for dispensation i tilfælde, hvor landets forsyning med vigtige varer vil bringes i fare ved en fastholdelse af prisstoppet.

Bestemmelsens andet led åbner først og fremmest mulighed for at dispensere i tilfælde, hvor det nødvendiggøres af EF's markedsordninger for landbrugsvarer. Et prisstop for landbrugsvarer er kun foreneligt med markedsordningerne, såfremt markedsordningernes funktion og målsætning respekteres. Det må imidlertid antages, at et prisstop vil kunne accepteres for en kort periode, idet man i en sådan kort periode ikke vil gribe afgørende ind i markedsordningernes mekanismer. Særlige problemer vil også gøre sig gældende for korn og frø. Det foreslås